



รายงานการติดตามและประเมินผล โครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ)



ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ
กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
โทร 0-4323-6793 www.kkpao.go.th

คำนำ

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2561, 2562 เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ในการแก้ไขความเดือดร้อนด้านแหล่งน้ำไว้อุปโภค บริโภค ตลอดทั้งการใช้ทางสัญจรข้ามลำห้วย ช่วงฤดูฝนใช้เป็นที่ระบายน้ำให้ล้นผ่านไปได้ รวมทั้งยานพาหนะเดินทางข้ามได้อย่างสะดวก เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเดินทางติดต่อประสานงานระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ การติดตามและประเมินผลโครงการในครั้งนี้ เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการก่อสร้างก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ.2561,2562 เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจของประชาชน และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของประชาชน และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชน เกิดประโยชน์สูงสุด มีความคุ้มค่าให้กับประชาชนในพื้นที่นั้น

ทำยนี้ใคร่ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ให้การสนับสนุนและมองเห็นความสำคัญของการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน และขอขอบคุณ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการติดตามและประเมินผลโครงการดังกล่าวสำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงได้นำเสนอรายงานผลการติดตามฯ ต่อผู้บริหารฯ และเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้รับทราบ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารรายงานผลการติดตามฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ หรือส่วนราชการ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานครั้งต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ
กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
เมษายน 2563

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	1
1.3 ขอบเขตการติดตาม	2
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	2
1.5 นิยามศัพท์	2
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับมีส่วนร่วม	3
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	4
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า	5
2.4 บทบาท อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	8
2.5 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน	9
บทที่ 3 วิธีการติดตามและประเมินผล	13
3.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล	13
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามฯ	13
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	14
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	14
3.6 การนำเสนอ	14
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	15
4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	15
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 5 สรุปการติดตามและประเมินผล	24
5.1 สรุปผลการติดตามและประเมินผล	24
5.2 ข้อเสนอแนะ	27
บรรณานุกรม	28
ภาคผนวก	
ภาพกิจกรรม	
แบบสอบถาม	

บทสรุปผู้บริหาร

การติดตามและประเมินโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ แบบไม่เจาะจง จากผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 129 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด – ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยดำเนินการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 126 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 89 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 51 คน รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 35 คน อายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 18 คน และอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน สถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 104 คน ผู้นำชุมชน (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 15 คน มีการศึกษามากสุดคือระดับประถมศึกษา จำนวน 62 คน รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 28 คน และระดับ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน อาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 100 คน รองลงมา รับจ้างทั่วไป จำนวน 18 คน และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายและรับราชการรวม 6 คน ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์โครงการในทุกด้าน จำนวน 111 คน และมีบางส่วนใช้สัญจรข้ามลำห้วย และขนส่งพืชผลทางการเกษตร แต่ไม่ได้ใช้ประจำ

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ(ระดับความพึงพอใจ)

ประชาชนมีความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=3.89)หรือ คิดเป็นร้อยละความพึงพอใจของประชาชน 77.80 ความพึงพอใจของประชาชนมากอันดับแรก คือความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=4.15,S.D.=0.598)มากอันดับที่ 2 โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=4.10,S.D.=0.786) มากอันดับที่ 3 การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านเป็นการจัดการระบายน้ำช่วงฤดูฝนเมื่อ มีน้ำท่วมขัง มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=4.06,S.D.=0.668)มากอันดับที่4 โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชน ในหมู่บ้าน และประชาชนที่สัญจรไปมา มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=4.03,S.D.=0.715)มากอันดับที่ 5 พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=4.01,S.D.=0.731) และระดับความพึงพอใจอันดับสุดท้าย คือโครงการนี้ผลกระทบต่อชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินการก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=2.74,S.D.=1.285) และในภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในครั้งนี้ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=4.03)

3. ความคุ้มค่า ผลกระทบและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการ พบว่า การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งการเลือกพื้นที่ดำเนินการในการก่อสร้างมีเพื่อให้มีความเหมาะสม ความคุ้มค่า และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ตลอดจนปัญหาหรือผลกระทบต่างๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1) ความเหมาะสมสภาพพื้นที่ พบว่า โครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ก่อนจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างจะทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีการประชุมชาวบ้านเพื่อลงมติ เสนอความต้องการผ่าน อบท.ในพื้นที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นำบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ เพื่อนำไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อไป ในการสำรวจพื้นที่ก่อสร้างประชาชนในพื้นที่ พร้อมผู้นำจะเป็นผู้ชี้จุดจะเลือกจุดไหนเป็นจุดก่อสร้าง ขึ้นอยู่กับลักษณะสภาพของลำห้วย ขนาด ความกว้าง ยาว ความแรงของกระแส น้ำ ต้องการไหลของน้ำในลำห้วย เป็นตัวกำหนดว่าจะดำเนินการก่อสร้างช่วงไหน และต้องเป็นจุดที่ประชาชนสัญจรข้ามไปมาตลอด เป็นจุดที่ประชาชนได้รับความ

เดือดร้อนมากจะเลือกแห่งนั้นเป็นอันดับแรก ในการก่อสร้างถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านนั้น จากขั้นตอนการดำเนินการสำรวจ การจัดสรรงบประมาณ จนถึงขั้นดำเนินการ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด

2) ความคุ้มค่ากับงบประมาณ พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณ ก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และมีหลายอำเภอที่ประสบกับปัญหานี้ ในครั้งนี้ได้ดำเนินการ จัดสรรงบประมาณใช้ก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านในเขตอำเภอหนองสองห้อง มีหลายตำบลที่ได้รับความเดือดร้อนในการข้ามสัญจรไปมาข้ามลำห้วย จำเป็นต้องก่อสร้างถนนข้ามลำห้วย ช่วงฤดูฝนน้ำมาก น้ำสามารถไหลผ่านไปได้ ในการก่อสร้างถนนในครั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเดือดร้อนและจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ความมั่นคงแข็งแรงได้มาตรฐาน ตลอดอายุการใช้งานนานคุ้มค่ากับงบประมาณการก่อสร้าง ต้นทุนของโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่า ต้นทุนของโครงการอยู่ที่การประมาณการระยะเวลา ซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งาน ความคงทนได้มาตรฐาน ไม่ได้ตีค่าออกมาเป็นตัวเงิน แต่เป็นการวัดช่วงเวลาที่เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์ในการใช้เส้นทางสัญจรไปมา มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งอายุการใช้งานจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาว การคิดในด้านผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินจะมองไม่เห็น เพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้ว อาจจะปรากฏให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบ แต่ในมุมมองของการใช้ประโยชน์ ความมั่นคง อายุการใช้งานโครงการ สามารถใช้ประโยชน์ได้ การลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการมองด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจแทน การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการในระยะยาว

3) ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ เพราะว่าการดำเนินการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตอำเภอหนองสองห้องในครั้งนี้ เป็นความต้องการของคนในชุมชน และประชาชนในหมู่บ้านในตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนต่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนคู่, ตำบลตะกั่วป่า และ ตำบลคึมชาด และประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงในการใช้ถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน รถยนต์หรือยานพาหนะ รถยนต์ที่ใช้ขนส่งพืชผลทางการเกษตร สามารถวิ่งข้ามไปมาได้สะดวกรวดเร็วมาก เพราะถนนข้ามลำห้วยมีความมั่นคงแข็งแรง ประชาชนใช้สัญจรไปมามีความสะดวก และยังสามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งได้ แต่เนื่องจากอำเภอหนองสองห้อง มีบางตำบลเป็นพื้นที่ดินเค็ม ฤดูแล้งประชาชนไม่สามารถใช้น้ำเพื่อทำการเพาะปลูก หรือทำการเกษตรได้ ในช่วงฤดูฝนประชาชนจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ เพราะช่วงฝนทิ้งช่วงนาข้าวไม่มีน้ำ ประชาชนอาศัยน้ำจากลำห้วยสูบน้ำใส่แปลงนาข้าว สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก

4. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการต่อผลการดำเนินงานโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม)

ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.91) หรือคิดเป็นร้อยละ 78.20 การมีส่วนร่วมของประชาชนมากเป็นอันดับแรก คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 4.09, S.D.=0.747) มากอันดับที่ 2 คือ โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.95, S.D.=0.766) มากอันดับที่ 3 คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.89, S.D.=0.662) มากอันดับที่ 4 คือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.88, S.D.=0.666) มากอันดับ 5 โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.88, S.D.=0.704) มากอันดับ 6 มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.84, S.D.=0.752) และมากอันดับสุดท้าย คือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.82, S.D.=0.698)

5. ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลจากการ ติดตามและประเมินผลโครงการประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ยังต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ เอกชน ในการแก้ไขปัญหาด้านแหล่งน้ำไว้อุปโภค-บริโภค อำเภอหนองสองห้อง จะประสบกับปัญหาน้ำเค็ม ไม่สามารถทำการเกษตร ปลุกพืชผักไม่ได้ โดยเฉพาะตำบลดงเค็ง ตำบลหนองสองห้อง แหล่งน้ำธรรมชาติไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ พอถึงฤดูแล้งชาวบ้าน ประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำเกษตร ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

1.2 หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นเจ้าของพื้นที่ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสถานที่กักเก็บน้ำ ลำห้วยควรกั้นเป็นช่วงๆ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านหรือท่อเหลี่ยมใช้ในการสัญจรไปมาข้ามลำห้วย และยังแก้ไขปัญหาทั่วๆ ทั่วให้ประชาชนในพื้นที่ได้ ในช่วงฤดูฝนหรือช่วงน้ำหลาก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

1) จากการติดตามและประเมินผล พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการขุดสระน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะที่มีขนาดใหญ่ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนขาดแคลนแหล่งน้ำ อุปโภค บริโภค ให้กับประชาชนให้ครอบคลุม ทุกอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น และควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมด้วย

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการผ่านมาสัก 1-2 ปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหลายๆ ด้าน เพื่อจะได้รับทราบปัญหา การวิเคราะห์ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหา การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงมีภารกิจสำคัญในการให้บริการประชาชนให้มีบริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์แก่คนในท้องถิ่น และประเทศชาติโดยรวม มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นให้มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นซึ่งการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้รับการร้องขอจากประชาชนในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการอื่น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับความเดือดร้อนในการใช้เส้นทางสัญจรไปมาข้ามลำห้วย เป็นเส้นทางเชื่อมต่อเส้นทางระหว่างหมู่บ้านสองฝั่งลำห้วย รวมทั้งใช้ขนส่งผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียง ช่วยลดระยะทางในการเดินทางมีความสะดวก รวดเร็ว ประชาชนทั้งสองฝั่งลำห้วยได้รับประโยชน์มาก ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนและองค์กรภาครัฐมากที่สุด จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลโครงการที่ดำเนินงานแล้วเสร็จ ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้ให้ความสำคัญและถือว่าเป็นภารกิจหลักที่จะต้องดำเนินการติดตามผลดำเนินงานโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ซึ่งมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จะช่วยให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจพิจารณาโครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงาน การดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ การจัดทำโครงการจะได้รับความสนใจหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานตลอดจนการติดตามและประเมินผลโครงการ

1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อทราบความพึงพอใจของประชาชน ต่อการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อทราบผลกระทบ ประโยชน์ ความคุ้มค่า ของโครงการ
3. เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ
4. เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.3 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้องที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

2. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนทั่วไป ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ในเขตอำเภอหนองสองห้อง ประกอบด้วย

-ตำบลหนองสองห้อง บ้านหนองขาม หมู่ 14 ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง

-ตำบลดอนดั่ง บ้านหินแร่ หมู่ 7 ตำบลดอนดั่ง อำเภอหนองสองห้อง

-ตำบลหนองเม็ก บ้านโคกสูง หมู่ 8, บ้านหนองแวง หมู่ 13 ตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง

-ตำบลดอนตู บ้านหนองแสง หมู่ 2 , บ้านหนองไผ่น้อย หมู่ 4 ตำบลดอนตู อำเภอหนองสองห้อง

-ตำบลตะกั่วป่า บ้านดอนตะแบง หมู่ 8 ตำบลตะกั่วป่า อำเภอหนองสองห้อง

-ตำบลคึมชาด บ้านหนองแวงตอตั้ง หมู่ 4 ตำบลคึมชาด อำเภอหนองสองห้อง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความพึงพอใจของประชาชน ต่อการดำเนินงานโครงการ

2. ทราบผลกระทบ ประโยชน์ ความคุ้มค่า การปฏิบัติงานตามโครงการ

3. ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ

4. ทราบปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

5. ผลของการติดตามและประเมินผลโครงการ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

1. **ประชากร** หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในเขตตำบลหนองสองห้อง ตำบลดอนดั่ง ตำบลหนองเม็ก ตำบลดอนตู ตำบลตะกั่วป่า และตำบลคึมชาด อำเภอหนองสองห้อง ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

2. **ความคุ้มค่า** หมายถึง การดำเนินการกิจของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและสังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขได้ และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขได้

3. **ถนน** หมายถึง ถนนที่ทำขึ้น, ลักษณะนามว่า สาย ถนน ใช้สัญจรผ่านไปมาได้

4. **ถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่าน** หมายถึง ถนนที่ทำขึ้นเพื่อให้ น้ำเอ่อล้นไหลข้ามผ่านไปได้ในขณะเดียวกัน ยวดยานที่สัญจรบนถนนก็ผ่านไปได้ด้วย

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผล โครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นในครั้งนี้ ได้ศึกษาจากเอกสาร งานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า
4. บทบาท อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด
5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานก่อสร้างถนน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการทางสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็นการดำเนินการ การประสานความร่วมมือการติดตามตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด อันเป็นการแก้ไขปัญหามูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนหรือท้องถิ่นของตน เพื่อให้บรรลุตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไข และจัดการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548)

ทงศ์ศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2540) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาตนเอง ร่วมให้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการแสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญและแสดงออกซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหา และลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

สมาน อารีย์ (2546) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการที่ประชาชนได้รับโอกาสในการดำเนินกิจกรรมร่วมคิดร่วมตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายของกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชนเองโดยจะต้องมีการยอมรับในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตามที่ประชาชนเลือกเอง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เริ่มตั้งแต่กระบวนการคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติหรือการดำเนินการ การร่วมรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น และการติดตามและประเมินผล โดยการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม ตลอดจนสนับสนุนให้มีการติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

ความหมายการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินงานโครงการนั้นเสีย

นักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 117) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการบริหารงานเชิงระบบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เมื่อดำเนินงานโครงการสิ้นสุดแล้วต้องมีการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย(2544 : 48) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2546 : 93) กล่าวว่า การประเมิน คือการหาแนวทางตัดสินใจการค้นหาลำโพงที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้ว สิ่งใดที่ควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและศึกษาว่าระหว่างดำเนินการนั้นมีปัญหาใดบ้าง ที่ควรปรับปรุงเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี(2550 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินใจของคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำเอาสารสนเทศหรือผลจากการค้นคว้าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

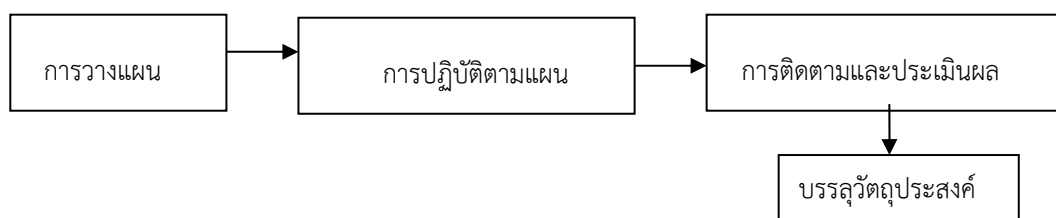
จากความหมายของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นผลจากการวัดผลที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานจริงเพื่อเอาผลนั้นไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานตามแผน หรือโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายมากน้อยเพียงใด

การบริหารโครงการ

การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการทั้ง 2 อย่าง คือ วางแผนที่ดี มีระบบและดำเนินการบริหารโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ผู้ประเมินจึงศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการบริหารโครงการ ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2550 : 32- 34) ได้กล่าวถึงการบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ การวางแผน(Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) การติดตามและการประเมินผล(Evaluation) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารโครงการ ดังแสดงในภาพ

แผนภาพที่ 2 ภาพแสดงการบริหารโครงการ



2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า

การประเมินความคุ้มค่า หมายถึง การประเมินการดำเนินการของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น อาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้

การประเมินความคุ้มค่า ให้ความสำคัญกับการประเมินใน 3 มิติ ได้แก่

(3.1) ประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและ กระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลผลิตเทียบกับต้นทุนทั้งหมดการจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐาน มีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม รวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากรประกอบ ด้วยตัวชี้วัด 2 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิต และการประหยัดโดยประสิทธิภาพการผลิตจะวัดจากประสิทธิภาพ การดำเนินงานโดยรวม การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ระบบการจัดการและการปฏิบัติงาน และ สิ่งแวดล้อมในการทำงาน

(3.2) ประสิทธิภาพ เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติการกิจโดย เปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการปฏิบัติการกิจว่ามีความสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดหวัง จะได้รับที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติ การกิจความพึงพอใจและคุณภาพการให้บริการ

(3.3) ผลกระทบ หมายถึง ผลอันสืบเนื่องจากการปฏิบัติการกิจ ทั้งที่คาดหวังหรือตั้งใจ และไม่ได้ คาดหมาย ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างและภายหลังการปฏิบัติการกิจ ที่อาจกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่นหรือการปฏิบัติ การกิจของหน่วยงานอื่น หรือประชาชนทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มอื่น ทั้งในและนอกพื้นที่ครอบคลุมถึง ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบด้านบวกและลบ ในมิติที่สามารถประเมินในรูปตัวเงินและไม่ใช่ ตัวเงิน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินงานตามภารกิจของภาครัฐด้วย

ตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่า

1. การประเมินประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด ได้แก่ ต้นทุนต่อหน่วย สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร และ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน
2. การประเมินประสิทธิผล ตัวชี้วัด จะวัดจากระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/ เป้าหมาย ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์และคุณภาพการให้บริการ
3. การประเมินผลกระทบ ตัวชี้วัด จะวัดจากสะท้อนการปฏิบัติการกิจว่ามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม มากน้อยเพียงใด

การลงทุนโครงการเพื่อประเมินความคุ้มค่า

ในการประเมินต้นทุนของโครงการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความค่านั้นผู้ประเมินจำเป็นต้อง อย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจโดยถูกต้อง เพื่อมิให้การประเมินโครงการเกิดความผิดพลาดโดยประเด็นที่เกี่ยวข้องใน การประเมิน ประกอบด้วย

1. ต้นทุนของโครงการคือ ต้นทุนการลงทุนที่คิดลดในแต่ละปี ตลอดวัฏจักรโครงการ
2. วิธีการประเมินและประมาณการต้นทุนของโครงการลงทุน จะถูกต้องหรือไม่อยู่ที่การประมาณ การระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการให้ถูกต้อง ซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งานหรือช่วงเวลาผลผลิตของ โครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมักจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาวนอกจากวิธีนี้ ในบางโครงการ อาจจะคำนวณระยะเวลาในการประเมินต้นทุนโครงการจากวันเริ่มโครงการจนถึงวันที่คาดว่าจะมีการชำระบัญชีของ

สินทรัพย์หรือหนี้สินของโครงการ จนมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินเป็นศูนย์ นั่นคือวันที่ในอนาคตที่โครงการถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว

การกำหนดช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการมีความสำคัญ เพราะจะให้ผลลัพธ์ของการประเมินโครงการที่แตกต่างกันออกไปอย่างมาก และอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้วย เช่น โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานอาจจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 ปีก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของโครงการนั้นๆ ต้นทุนที่ไม่รวมอยู่ในโครงการลงทุน คือ ต้นทุนทางบัญชี ที่ไม่มีสภาพเป็นตัวเงิน

3. ผู้ประเมินโครงการจะสามารถประเมินความยั่งยืนทางการเงินของโครงการลงทุนได้เมื่อรู้ข้อมูลต่อไปนี้

- (1) ต้นทุนของการลงทุนในโครงการ
- (2) ต้นทุนของการดำเนินโครงการ
- (3) รายรับหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

ทั้งนี้โครงการลงทุนใดๆ จะถือว่ามีความยั่งยืนทางการเงินหรือความคุ้มค่า (Financial Sustainability) ทางการเงินก็ต่อเมื่อ โครงการนั้นไม่มีความเสี่ยงในการที่จะขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่มีการประเมินไหลเข้ามาในโครงการกับช่วงเวลาที่ยังกำหนดชำระคืนหนี้

4. ต้นทุนของโครงการ จะนำไปเปรียบเทียบกับรายได้หรือผลประโยชน์จากโครงการเพื่อหาผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุน หรือผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์แล้วแต่กรณี

โดยที่มูลค่ากิจการในอนาคตที่ไม่ปรากฏในงบการเงินเป็นสินทรัพย์ซ่อนเร้น (Hidden Asset) ที่ยังไม่ได้นำไปแสดงไว้ในงบการเงิน มูลค่ากิจการส่วนนี้อาจจะมาจากกิจกรรมของกิจการที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ส่วนหนึ่ง และทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า มีทักษะที่สร้างคุณค่าแก่กิจการ (Value Creation)

โครงการลงทุนในลักษณะที่ต้องการจะประเมินหาว่าทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้นหรือไม่เช่นนั้น การวิเคราะห์หาผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินอาจจะไม่สะท้อน เพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้ว อาจจะปรากฏว่าให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบ แต่ในมุมมองของการเพิ่มมูลค่าของกิจการ โครงการลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการวิเคราะห์ด้วยความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์แทน ดังนั้น การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุน ที่มุ่งหวังจะพิจารณาสวัสดิการทางเศรษฐศาสตร์ หรือผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ประเทศมากกว่า

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

1. การตั้งราคาของบริการสาธารณะอาจจะถูกควบคุมราคา ขาดอิสระในการกำหนดราคาเองจนทำให้ไม่ได้แสดงต้นทุนค่าเสียโอกาสของการที่นำเอาทรัพยากรนั้นไปใช้ในโครงการอื่น ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่าสองกรณีข้างต้นทำให้การประเมินโครงการลงทุนต้องใช้แนวคิดของเศรษฐศาสตร์สวัสดิการมองสังคมโดยรวมมองผลตอบแทนของกิจการที่ดำเนินโครงการประกอบกันจึงจะเพียงพอ ที่จะตัดสินใจได้ว่าควรจะทำโครงการลงทุนนั้นหรือไม่ โดยกรณีเช่นนี้การประเมินโครงการจะต้องใช้ตัวชี้วัดด้านสวัสดิการเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

2. ราคาตลาดหรือราคาขายไม่สะท้อนต้นทุนค่าเสียโอกาสของ (ก) ทรัพยากรที่ดำเนินโครงการ และ (ข) ผลผลิตที่ได้จากโครงการลงทุน จะต้องมีการแปลงค่าเป็นต้นทุนตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์ ผ่านตัวปัจจัยแปลงค่า (conversion factor) บางเงื่อนไขในบางโครงการลงทุน อาจจะมีต้นทุนและผลประโยชน์จากโครงการที่ไม่อาจคำนวณหามูลค่าทางการตลาด (market value) ได้โดยตรง เช่น

- (1) ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม
- (2) ผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน
- (3) ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คน

แต่การทำโครงการลงทุนนี้ ไม่มีมูลค่าตลาดของผลกระทบเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ ซึ่งจะปฏิเสธหรือละเลยไม่ได้ และเป็นประเด็นที่ควรจะนำออกไปชี้แจงต่อสาธารณชนเพื่อเพิ่มมูลค่าของกิจการต่อไป

3. กรณีที่ไม่มีราคาตลาดมาช่วยในการตีค่าของโครงการลงทุน ผู้ประเมินโครงการมีความจำเป็นจะต้องนำเทคนิคเพิ่มเติมมาช่วยในการประเมินความคุ้มค่าของโครงการลงทุน ซึ่งคงต้องขึ้น อยู่กับลักษณะของผลกระทบและประโยชน์ที่เกิดขึ้นที่ก่อให้เกิดแก่สังคมว่าเป็นรูปแบบใด

4. โครงการไม่มีผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินที่จะนำขึ้นมากำหนดได้ การพิจารณาหามูลค่าของผลต่อสังคมอาจจะใช้วิธีการพิเศษที่เรียกว่า Willingness-to-pay : WIP ด้วยการให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์แสดงความเห็นว่า หากจะต้องมีการจ่ายเงินตอบแทนผลประโยชน์ที่ตนได้รับฟรีๆ หรือเกิดผลพลอยได้จากโครงการลงทุน ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์เหล่านั้นยินดีจะจ่ายเงินเท่าใดหรืออาจจะใช้วิธีการดูว่าหากต้องจ่ายเงินเองเพื่อให้ได้ประโยชน์แบบเดียวกัน ผู้ได้รับประโยชน์นั้นๆ จะจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด

5. โครงการลงทุนเชิงสังคม ในรูปของการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการผู้ดำเนินโครงการย่อมมีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการให้ผลประโยชน์ของโครงการตกอยู่กับใครและพยายามทำการตีค่าของผลประโยชน์ที่ตกอยู่กับกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ แต่อาจจะมียุทธศาสตร์สามในสังคมที่อยู่นอกเหนือกลุ่มเป้าหมายของโครงการด้วย ซึ่งควรจะมีการตีค่าของผลประโยชน์ที่บุคคลที่ 3 ได้รับซึ่งเรียกว่า “Externality” ได้แก่

- (1) การลดลงของความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุ
- (2) การที่กลุ่มเสี่ยงฉีดยาเสพติดลดลง ทำให้คนในสังคมมีความเสี่ยงจะเกิดโรคระบาดลดลง
- (3) การสร้างเขื่อน ช่วยลดการเกิดอุทกภัย และเกิดประโยชน์ด้านเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีการเลี้ยงปลาในกระชังเป็นรายได้

ผลกระทบทางลบต่อบุคคลที่สามได้แก่

- (1) การระบายน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำ ไม่ได้กระทบต่อคนใช้น้ำในการอุปโภค บริโภคหรือการเกษตรอย่างเดียว แต่ทำลายสัตว์และต้นไม้ให้ล้มตายด้วย
- (2) การลักลอบจับปลาในฤดูวางไข่โดยชาวประมงบางราย ทำให้ชาวประมงรายอื่นมีปริมาณปลาจับในฤดูต่อไปลดลง และผู้บริโภคมียาปลาบริโภคลดลง อาหารของสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง สัตว์น้ำชนิดอื่นลดลงไปด้วย
- (3) การบรรทุกน้ำหนักของเกิน ทำให้ถนนหนทางถูกทำลายมากกว่าที่ควรจะเป็นทำให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยานยนต์อื่นต้องซ่อมแซมรถเร็วขึ้น เพราะขับผ่านถนนที่ขรุขระทุกวัน

กรณีเช่นนี้ ผู้ประเมินควรระบุลักษณะกายภาพของผลประโยชน์ที่เกิดกับบุคคลที่สามไว้ในเชิงการพรรณนา หรือเชิงคุณภาพที่เป็นการบรรยายละเอียด และนำไปใช้พิจารณาในการตัดสินใจว่าควรจะทำโครงการนี้หรือไม่ โดยพิจารณาเป็นรายการนี้ไปว่าควรจะให้น้ำหนักความสำคัญกับผลประโยชน์ที่อธิบายได้ในเชิงคุณภาพนี้มากน้อยเพียงใด เทียบกับมูลค่าของโครงการที่เป็นตัวเงินที่วัดในเชิงปริมาณได้

6. โครงการลงทุน เป็นโครงการบริการสาธารณะที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ และได้มีการนำเอาสินทรัพย์ทุนและสินทรัพย์ถาวรที่หน่วยงานภาครัฐเป็นเจ้าของอยู่แล้วมาใช้ในโครงการลงทุนนั้นด้วย

7. การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ด้วยแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ อัตราคิดลดจึงต้องเป็น “social discount rate” เป็นการมองในมุมของสังคมว่าประโยชน์และต้นทุนจากโครงการจะเป็นอย่างไรในอนาคตเทียบกับเวลาปัจจุบัน โดยยังคงยึดหลักการเดิมว่าการเกิดประโยชน์ในอนาคต จะให้มูลค่าน้อยกว่าหากได้รับประโยชน์นั้นทันทีในปัจจุบัน

2.4 บทบาท อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

กรอบนโยบายของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ

ม.45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
 - 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - 3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล
 - 7) คຸ້ມครอง ດູແລ ແລະ ບຳຮຸກຮັກສາ ທຣຸຢາກຣຸຣມຊາຕີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
 - 8) ຫຼື ບຳຮຸກຮັກສາ ສິລະປະ ຈາຣິຕະປະເພນີ ກຸມົປັດຖະຍາ ທ້ອຣ໌ຄົນ ແລະ ວັດຖຸນິຍາມອຸດົມສົມບູລີ ຂອງທ້ອຣ໌ຄົນ
 - 9) ຈັດຕັກິຈກຣາມ ໃດໆ ອັນເປັນອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງສ່ວນຮາກຊາກທ້ອຣ໌ຄົນທີ່ອຸ່ງໃນເຂດ ອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງສ່ວນຮາກຊາກທ້ອຣ໌ຄົນ ແລະ ກິຈກຣາມນັ້ນເປັນກຣາມສ່ວນຮາກຊາກທ້ອຣ໌ຄົນອື່ນຮ່ວມກັນດຳເນີນກຣາມ ຫຼື ໃຫ້ອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງສ່ວນຮາກຊາກທ້ອຣ໌ຄົນ ຈັດຕັກິຈກຣາມ ທັງນີ້ຕາມທີ່ກຳນົດໃນກຸມົປັດຖະຍາ
 - 10) ຈັດຕັກິຈກຣາມອື່ນໄດຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນພຣາຊາບັດຖະຍາດີນີ້ ຫຼື ອຸກຸມົປັດຖະຍາອື່ນກຳນົດໃຫ້ເປັນອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງສ່ວນຮາກຊາກທ້ອຣ໌ຄົນ
- ບຣຣດາອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ໄດຊຶ່ງເປັນຂອງຮາກຊາກສ່ວນກາງ ຫຼື ຮາກຊາກສ່ວນກຸມົປັດຖະຍາ ອາຈມອບໃຫ້ອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງສ່ວນຮາກຊາກທ້ອຣ໌ຄົນ ທັງນີ້ຕາມທີ່ກຳນົດໃນກຸມົປັດຖະຍາ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

ม.17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) การคຸ້ມครอง ດູແລ ແລະ ບຳຮຸກຮັກສາ ປ່າໄມ້ ທີ່ດິນ ທຣຸຢາກຣຸຣມຊາຕີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- 6) การจัดการศึกษา
- 7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

- 11) การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม
- 12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 13) การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- 14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคล

อื่น หรือจากสหการ

- 16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- 18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- 19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชน และการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- 24) จัดทำกิจกรรมใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่

อยู่ในเขตและ กิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นอื่น

- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจ

และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใหญ่ ที่ต้องดูแลและพัฒนาท้องถิ่นทั้งจังหวัดในทุกๆ ด้าน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่บัญญัติหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อันจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

2.5 ความรู้ทั่วไปจุดมุ่งหมายของถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ลักษณะภูมิประเทศอยู่ในแถบมรสุม สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปเป็นฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ในฤดูฝนมักจะมีฝนตกชุก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ บางตอนเป็นภูเขา และแม่น้ำลำคลอง ฯลฯ การขนส่งคมนาคมภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นทางบก เช่น โดยรถยนต์ รถไฟ ฯลฯ ซึ่งมีถนนหนทาง และทางรถไฟ เป็นเส้นทางที่ใช้ในการคมนาคม ในบางครั้ง ถนนหนทางหรือทางรถไฟ ก็ตัดผ่านแม่น้ำ ลำคลอง ลำธารหรือแอ่งน้ำกว้างใหญ่ ฯลฯ ตามสภาพภูมิประเทศบริเวณนั้น ถนนหนทางหรือทางรถไฟก็จะกลายเป็นทาบกักเก็บน้ำทำให้น้ำเอ่อท่วมในพื้นที่บริเวณด้านที่อยู่ทางต้นน้ำลำธาร และเกิดความแห้งแล้งในพื้นที่บริเวณที่อยู่ทางด้านท้ายน้ำซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือนที่อยู่อาศัย และผลิตผลด้านเกษตรกรรมของประเทศ ดังนั้นในกรณีดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเปิดเป็นช่องน้ำ โดยการสร้างสะพานหรือ ท่อ ในช่วงตอนนั้น แต่ในกรณีที่แอ่งน้ำที่ลุ่มกว้างใหญ่นั้นอาจจะลดระดับถนนหนทางหรือทางรถไฟให้ต่ำลง ซึ่งจะมีลักษณะเหมือนหนึ่งเป็นฝายน้ำล้น และเป็นการขจัดปัญหาความเดือดร้อนเสียหายอีกด้วย

2.5.1 ประเภทและลักษณะถนนสำหรับให้น้ำผ่าน

สำหรับชนิดของถนนสำหรับให้น้ำผ่าน จัดแบ่งตามประโยชน์ของการใช้สอยและชนิดของวัสดุที่นำมาใช้ เช่น ไม้ คอนกรีต เหล็ก ฯลฯ ซึ่งนำมาประกอบเป็นสะพานสัญจร คอนกรีตเสริมเหล็ก ท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ท่อเหล็ก และถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นต้น

ขอบข่ายถนนสำหรับให้น้ำผ่าน การจำแนกลักษณะแตกต่างจากสะพาน และท่อ กล่าวคือ จำแนกตามลักษณะวิธีการก่อสร้าง เช่น ก่อสร้างโดยการลาดการเรียงประกอบกัน การโรยหรือทิ้ง ก็จะมีเรียกว่า ถนนลาดคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนเรียงยาแนว ถนนทิ้งหินใหญ่ เป็นต้น

งานประเภทถนนสำหรับให้น้ำผ่าน สำหรับคันทางกว้าง 4 เมตร และ 7 เมตร จัดแบ่งได้ 3 ประเภท ตามชนิดของอาคารป้องกันการกัดเซาะของกระแสน้ำ คือ

1. งานลาดคอนกรีตเสริมเหล็ก รายละเอียดแสดงแนวทางและระดับแนวทาง แบบแสดงรูปตัด รายละเอียดผิวทาง คอนกรีตเสริมเหล็ก ลาดคอนกรีตเสริมเหล็กด้านเหนือน้ำ และ ลาดคอนกรีตเสริมเหล็กท้ายน้ำ
2. งานเรียงหินยาแนว แบบรายละเอียดแสดงรูปตัด ขนาดหิน และอาคารท้ายน้ำ
3. งานทิ้งหินใหญ่ แบบรายละเอียดแสดงรูปตัด ขนาดหิน และอาคารท้ายน้ำ ในกรณีที่เห็นว่า ปริมาณน้ำและความเร็วของกระแสน้ำ โดยใช้เรียงหินใหญ่แทนได้นั้น แต่จะต้องพิจารณาหักและเพิ่มปริมาณตามส่วนด้วย
4. การคิดประมาณงานลาดคอนกรีตเสริมเหล็ก ของถนนสำหรับให้น้ำผ่านให้พิจารณาทำเท่าที่จำเป็นจริงๆ พอเพียงตามสภาพอ่างเก็บน้ำและภูมิประเทศแต่ละแห่งโดยสำรวจและออกแบบแนวทางและระดับนางทางตามแบบมาตรฐาน เมื่อได้ความสูงของถนนแต่ละเมตรตามความยาวถนนแล้วจึงนำมาคำนวณปริมาณงานทั้งหมดสำหรับอาคารท้ายน้ำ เพื่อป้องกันการกัดเซาะด้านข้าง ช่างอาจพิจารณาปรับความลาดด้านข้างตามสภาพภูมิประเทศแต่ละแห่งได้
5. สำหรับงานสร้างถนน หรือลานจอดรถคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามตำบลและหมู่บ้านต่างๆ อาจพิจารณาใช้แบบก่อสร้างถนนแทนได้

2.5.2 ลักษณะการก่อสร้างถนนสำหรับให้น้ำผ่าน

ถนนสำหรับให้น้ำผ่านจะต้องมีอาคารป้องกันน้ำกัดเซาะ โดยให้เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง คือ ลาด คอนกรีตเสริมเหล็ก เรียงหินยาแนว หรือ ทิ้งหินใหญ่ ถนนสำหรับให้น้ำผ่าน ใช้สำหรับระบายน้ำ บนหรือน้ำท่วมข้ามถนนเป็นครั้งคราว แทนการสร้างสะพานหรือท่อ เนื่องจากท้องที่บางแห่งบางที่มีน้ำ บางที่ไม่มีน้ำ โดยเฉพาะชายทะเล หรืออ่างเก็บน้ำ ดังนั้นการจะสร้างสะพานจึงขาดเหตุผล และไม่ประหยัดงบประมาณ การเลือกสร้างถนนสำหรับให้น้ำผ่าน จึงเหมาะสมกว่า และราษฎร สามารถทำได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้เครื่องจักร ก่อนเทคอนกรีต จะต้องตบแต่งและบดอัดดินให้ได้ความแน่นและให้ได้ความลาดของคันทาง (ลาด 1:2 หรือ 1.5) ส่วนผสมคอนกรีตแนะนำโดยประมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนผสมดังนี้

-ปูน	350 ก.ก.
-ทราย	430 ลิตร
-หินยอยหรือกรวด	860 ลิตร

ขั้นตอนและวิธีการเรียงหินยาแนว

1. บดอัดดินและตบแต่งทางลาด ตามแบบรูปตัดคันทาง
2. ขนาดของหินที่ใช้จะต้องมีน้ำหนักแต่ละก้อนอยู่ระหว่าง 15 – 40 ก.ก. และอย่างน้อย 50% ของหินทั้งหมดจะต้องหนักกว่า 30 ก.ก.

3. การเรียงหินจะต้องจัดเรียงโดยมีช่องว่างน้อยที่สุดให้เรียงหินก้อนใหญ่ที่สุดไว้ข้างล่าง ก้อนเล็กไว้ข้างบน ระหว่างช่องว่างรอยต่อให้อุดด้วยหินเล็กๆ อัดแน่น ความหนาของหินที่นำมาเรียงไม่ควรต่ำกว่า 20 ซม. วัดโดยตั้งฉากกับทางลาด

4. ให้อุดช่องว่างระหว่างก้อนหินให้แน่นสนิทด้วยปูนซีเมนต์ ผสมทรายในอัตราส่วน (:) โดยปริมาตร
5. ให้ชุดวางหินต่ำกว่าระดับท้องคลองลงไปไม่ต่ำกว่า 75 ซม.
6. ปริมาณงานเรียงหินยาแนว ต่อ 1 ตารางเมตรประกอบด้วย
 - 6.1 หินใหญ่ประมาณ 0.36 – 0.50 ลูกบาศก์เมตร
 - 6.2 ปูนซีเมนต์ 0.166 ถุง
 - 6.3 ทราย 0.08 ลูกบาศก์เมตร

ขั้นตอนและวิธีการเรียงหินทิ้งใหญ่

1. บดอัดดินและตบแต่งทางลาด ตามแบบรูปตัดคันทาง
2. ขนาดของหินที่ใช้จะต้องมีน้ำหนักแต่ละก้อนอยู่ระหว่าง 25 – 70 ก.ก. และอย่างน้อย 75% ของหินทั้งหมดจะต้องหนักกว่า 45 ก.ก.

3. การเรียงหินจะต้องจัดเรียงโดยมีช่องว่าง น้อยที่สุดให้เรียงหินก้อนใหญ่ที่สุดไว้ข้างล่าง ก้อนเล็กไว้ข้างบน ระหว่างช่องว่างรอยต่อให้อุดด้วยหินเล็กๆ อัดแน่น ความหนาของหินที่นำมาเรียงไม่ควรต่ำกว่า 25 ซม. วัดโดยตั้งฉากกับทางลาด

4. ให้ชุดวางหินต่ำกว่าระดับท้องคลองลงไปไม่ต่ำกว่า 40 ซม.
5. ในกรณีที่ดินท้องคลองเป็นเลนจะต้องพิจารณาถมหินที่ดินลาดคันทางตามความเหมาะสม
6. ปริมาณงานทิ้งหินใหญ่ ต่อ 1 ตารางเมตรประกอบด้วย
 - 6.1 หินใหญ่ประมาณ 0.50 – 0.65 ลูกบาศก์เมตร



ภาพที่ 1 กำลังดำเนินการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน



ภาพที่ 2 กำลังดำเนินการการก่อสร้างตาดคอนกรีต



ภาพที่ 3 ลักษณะการวางหินเรียงใหญ่



ภาพที่ 4 ถนนสำหรับน้ำล้นผ่านดำเนินการแล้วเสร็จ

บทที่ 3

วิธีการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งงบประมาณในการก่อสร้างในปีพ.ศ.252561,2562 เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ในการใช้เส้นทางสัญจรไปมาข้ามลำห้วย เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบลในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง ประกอบด้วย ตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนดั่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนตู, ตำบลตะกั่วป่า และตำบลศิมาชาติ โดยการลงพื้นที่แจกแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยไม่เจาะจง จากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ดำเนินการ ที่ได้รับประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งได้กำหนดหัวข้อและวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอ

1. กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้องในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ที่ประชาชนได้รับประโยชน์ ในบริเวณก่อสร้างและพื้นที่ใกล้เคียงที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เข้าไปดำเนินการโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ.252561, 2562

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเขตอำเภอหนองสองห้อง ประกอบด้วย ตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนดั่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนตู, ตำบลตะกั่วป่า และตำบลศิมาชาติ จังหวัดขอนแก่น และพื้นที่ใกล้เคียงที่ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 129 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับประโยชน์จากโครงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
2. ส่วนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มี 15 ข้อ
3. ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารโครงการ มี 7 ข้อ
4. ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป โดยใช้แบบสอบถามมีโครงสร้าง พร้อมสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประชาชนในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ที่ได้รับประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการในพื้นที่ดำเนินการ ทำการแจกแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ในส่วนของคำถามปลายปิดและปลายเปิด ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ข้อคิดเห็นต่างๆ ของโครงการเพื่อนำมาวิเคราะห์

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล เดือน กุมภาพันธ์ – สิงหาคม 2563

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และร้อยละ การแปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยแบ่ง คะแนนค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ สเกลคำถามมี 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อย ที่สุด (1)

การวัดเป็นช่วงสเกลของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ น้อยที่สุด

จากหลักการดังกล่าว สามารถแบ่งความหมายของระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ(ทิพยา กิจวิจารณ์) การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (การวิจัยเชิงปริมาณ)2551(หน้า 123–124)อ้างอิง มาจาก วาณี แสยมหาชัย) ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลผล
4.21 - 5.00	ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
3.41 - 4.20	ระดับความพึงพอใจ มาก
2.61 - 3.40	ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
1.81 - 2.60	ระดับความพึงพอใจ น้อย
1.00 - 1.80	ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

6. การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลในรูปแบบความถี่ ร้อยละ เติบโตพัฒนา ในบทที่ 4 ในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่างๆ ที่ได้จากแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้จะเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวมจะแสดงในบทที่ 5 และรวบรวมเป็นรูปเล่ม รายงานผู้บริหาร และลงใน www.kkpao.go.th ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการติดตามและประเมินโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ แบบไม่เจาะจง จากผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง และพื้นที่ใกล้เคียง ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ประกอบด้วยชาวบ้านในเขตตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนดั่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนตู, ตำบลตะกั่วป่า และตำบลคึมชาด จำนวนทั้งสิ้น 129 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด – ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งผลการประเมิน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนที่ 1 ข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
2. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)
3. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง ประกอบด้วย ตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนดั่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนตู, ตำบลตะกั่วป่า และตำบลคึมชาด จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและทำการวิเคราะห์ จำนวน 129 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม (n=129)

1. เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	89	68.99
หญิง	40	31.01
รวม	129	100.00
2. อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 20 ปี	2	1.55
21 - 30 ปี	7	5.43
31 - 40 ปี	16	12.40
41 - 50 ปี	35	27.13
51 - 60 ปี	51	39.53
61 ปี ขึ้นไป	18	13.95
รวม	129	100.00
3. สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประชาชนทั่วไป	104	80.62
ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	5	3.88
ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น	4	3.10
ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน	15	11.63
อื่นๆ (ระบุ)	1	0.78
รวม	129	100.00
4. ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	62	48.60
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	26.36

4. ระดับการศึกษา (ต่อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	28	21.71
ปริญญาตรี	4	3.10
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.78
รวม	129	100.00
5. อาชีพหลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เกษตรกร	100	77.52
รับจ้างทั่วไป	18	13.95
นักเรียน/นักศึกษา	1	0.78
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน	3	2.33
องค์กรมหาชน/รัฐวิสาหกิจ	2	1.55
รับราชการ	3	2.33
อื่นๆ ระบุ	2	1.55
รวม	129	100.00
6. ท่านได้รับประโยชน์จากโครงการนี้	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ข้ามลำห้วย	10	7.75
ขนส่งพืชผลทางการเกษตร	4	3.10
ใช้สัญจรสู่แหล่งเกษตร	4	3.10
ได้รับประโยชน์ทุกข้อ	111	86.05
รวม	129	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 129 คน พบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 68.99 และเป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 31.01

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.13 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.95 และอายุน้อยสุดอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.55

สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 80.62 ผู้นำชุมชน (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.63

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษามากสุดคือระดับประถมศึกษา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 48.06 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 21.71 และระดับ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78

อาชีพหลัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 77.52 รองลงมารับจ้างทั่วไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.95 และ อาชีพมีจำนวนเท่ากัน คือ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และรับราชการอย่างละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.33

ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์โครงการในทุกด้าน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 86.05 และมีบางส่วนใช้สัญจรข้ามลำห้วย และขนส่งพืชผลทางการเกษตร

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ (ระดับความพึงพอใจ)

(n=129)

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. ความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่	34 (26.36)	80 (62.02)	15 (11.63)	- (0.00)	- (0.00)	0.598	4.15	มาก
2. การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านเป็นการจัดการระบายน้ำช่วงฤดูฝนเมื่อมีน้ำท่วมขัง	32 (24.81)	74 (57.36)	22 (17.05)	1 (0.77)	- (0.00)	0.668	4.06	มาก
3. การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านทำให้เกิดความปลอดภัยในการสัญจรข้าม ไป-มา	32 (24.81)	65 (50.39)	29 (22.48)	3 (2.33)	- (0.00)	0.752	3.98	มาก
4. ลักษณะงานที่ก่อสร้างการเก็บรายละเอียดการดำเนินงานของผู้รับจ้าง	23 (17.83)	75 (58.14)	28 (21.71)	3 (2.33)	- (0.00)	0.694	3.91	มาก
5. การรับรู้ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์งานโครงการก่อสร้างของ อบจ. ขอนแก่น	16 (12.40)	66 (51.16)	40 (31.01)	7 (5.43)	- (0.00)	0.751	3.71	มาก
6. การขนส่งผลทางการเกษตรสามารถเดินทางเข้าไปมาระหว่างสองฝั่งลำห้วยได้	20 (15.50)	81 (62.79)	24 (18.60)	4 (3.10)	- (0.00)	0.676	3.91	มาก
7. ลดระยะเวลาในการเดินทางน้อยลงประหยัดเวลาทำให้สะดวกรวดเร็ว	30 (23.26)	72 (55.81)	20 (15.50)	7 (5.43)	- (0.00)	0.777	3.97	มาก
8. วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ได้มาตรฐานมีความแข็งแรงทนทานเหมาะสมกับงบประมาณ	22 (17.05)	81 (62.79)	25 (19.38)	1 (0.77)	- (0.00)	0.628	3.96	มาก

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
9. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน และประชาชนที่สัญจรไปมา	32 (24.81)	72 (55.81)	22 (17.05)	3 (2.33)	- (0.00)	0.715	4.03	มาก
10. พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ	30 (23.26)	75 (58.14)	19 (14.73)	5 (3.88)	- (0.00)	0.731	4.01	มาก
11. โครงการนี้มีผลกระทบกับชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินการก่อสร้าง	6 (4.65)	41 (31.78)	30 (23.26)	17 (13.18)	35 (27.13)	1.285	2.74	ปานกลาง
12. โครงการนี้มีประโยชน์ และมีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ดำเนินการ	21 (16.28)	81 (62.79)	22 (17.05)	5 (3.88)	- (0.00)	0.694	3.91	มาก
13. โครงการนี้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต สร้างอาชีพเสริม	19 (14.73)	78 (60.47)	29 (22.48)	3 (2.33)	- (0.00)	0.671	3.88	มาก
14. โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภค ในช่วงฤดูแล้ง	40 (31.01)	68 (52.71)	16 (12.40)	4 (3.10)	1 (0.78)	0.786	4.10	มาก
15. ภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างในครั้งนี้ ท่านพึงพอใจในระดับใด	38 (29.46)	60 (46.51)	28 (21.71)	3 (2.33)	- (0.00)	0.777	4.03	มาก
รวม							3.89	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.89) หรือ คิดเป็นร้อยละความพึงพอใจของประชาชน 77.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 5 อันดับ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนมากอันดับแรก คือความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)= 4.15,S.D.=0.598) มากอันดับที่ 2 โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภคในช่วงฤดูแล้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)=4.10,S.D.=0.786) มากอันดับที่ 3 การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านเป็นการจัดการระบายน้ำช่วงฤดูฝนเมื่อ มีน้ำท่วมขัง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)= 4.06,S.D.=0.668) มากอันดับที่ 4 โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชน ในหมู่บ้าน และประชาชนที่สัญจรไปมา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.03,S.D.=0.715) มากอันดับที่ 5 พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.01,S.D.=0.731) และระดับความพึงพอใจน้อยสุด คือโครงการนี้ผลกระทบกับชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินการก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=2.74,S.D.=1.285) และในภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในครั้งนี้นี้ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)= 4.03)

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม)

(n=129)

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	38 (29.46)	68 (52.71)	19 (14.73)	4 (3.10)	- (0.00)	0.747	4.09	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม	20 (15.50)	77 (59.69)	30 (23.26)	2 (1.55)	- (0.00)	0.662	3.89	มาก
3. มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม	22 (17.05)	71 (55.04)	30 (23.26)	6 (4.65)	- (0.00)	0.752	3.84	มาก
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	18 (13.95)	73 (56.59)	36 (27.91)	1 (0.77)	1 (0.78)	0.698	3.82	มาก
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	20 (15.50)	76 (58.91)	31 (24.03)	2 (1.55)	- (0.00)	0.666	3.88	มาก
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	20 (15.50)	78 (60.47)	26 (20.16)	5 (3.88)	- (0.00)	0.704	3.88	มาก
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	31 (24.03)	65 (50.39)	29 (22.48)	4 (3.10)	- (0.00)	0.766	3.95	มาก
รวม							3.91	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.91) หรือคิดเป็นร้อยละ 78.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากเป็น อันดับแรก คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 4.09, S.D.=0.747) โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มากอันดับที่ 2 คือ โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.95, S.D.=0.766) มากอันดับที่ 3 คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.89, S.D.=0.662) มากอันดับที่ 4 คือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.88, S.D.=0.666) มากอันดับ 5 โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.88, S.D.=0.704) มากอันดับ 6 มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.84, S.D.=0.752) และอันดับสุดท้าย คือ อันดับที่ 7 คือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.82, S.D.=0.698) ซึ่งการมีส่วนร่วมยังอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

บทที่ 5

สรุปการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2561,2562 (หลังดำเนินการ) ระยะเวลาดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูล กุมภาพันธ์ – สิงหาคม พ.ศ.2563 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความพึงพอใจของประชาชน ผลกระทบ ประโยชน์ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารจัดการ และปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่เกิดจากการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป จากสถานที่ดำเนินการจริงในเขตอำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 สรุปผลการติดตามและประเมินผล

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2561,2562 (หลังดำเนินการ) ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับ ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนดั่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนตู, ตำบลตะกั่วป่า และตำบลคึมชาด อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอหนองสองห้อง รวม 129 คน เพศชายมากที่สุด จำนวน 89 คน เพศหญิง จำนวน 40 คน มีอายุมากที่สุดอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 51 คน รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 35 คน สถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 104 คน ผู้นำชุมชน (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 15 คน การศึกษามากสุดคือระดับประถมศึกษา จำนวน 62 คน รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 28 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม จำนวน 100 คน รองลงมารับจ้างทั่วไป จำนวน 18 คน ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการในทุกด้าน เช่น ข้ามลำห้วย ขนส่งพืชผลทางการเกษตร สัญจรสู่แหล่งเกษตร จำนวน 111 คน และมีบางส่วนที่ใช้สัญจรข้ามลำห้วย หรือเดินทางสู่แหล่งเกษตร

5.1.2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ(ระดับความพึงพอใจ)

ประชาชนมีความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 3.89) หรือ คิดเป็นร้อยละความพึงพอใจของประชาชน 77.80 ความพึงพอใจของประชาชนมากอันดับแรก คือความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)= 4.15,S.D.=0.598) มากอันดับที่ 2 โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)=4.10,S.D.=0.786) มากอันดับที่ 3 การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านเป็นการจัดการระบายน้ำช่วงฤดูฝนเมื่อ มีน้ำท่วมขัง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)= 4.06,S.D.=0.668) มากอันดับที่ 4 โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชน ในหมู่บ้าน และประชาชนที่สัญจรไปมา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.03,S.D.=0.715) มากอันดับที่ 5 พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.01,S.D.=0.731) และระดับความพึงพอใจอันดับสุดท้าย คือ โครงการนี้ผลกระทบกับชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินการก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)=2.74,S.D.=1.285) และในภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในครั้งนี้ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)= 4.03)

5.1.3 ความคุ้มค่า ผลกระทบและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการ พบว่า การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งการเลือกพื้นที่ดำเนินการในการก่อสร้างมีเพื่อให้มีความเหมาะสม ความคุ้มค่า และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ตลอดจนปัญหาหรือผลกระทบต่างๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1) **ความเหมาะสมสภาพพื้นที่** พบว่า โครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ก่อนจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างจะทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีการประชุมชาวบ้านเพื่อลงมติ เสนอความต้องการผ่าน อบท.ในพื้นที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นำบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ เพื่อนำไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อไป ในการสำรวจพื้นที่ก่อสร้างประชาชนในพื้นที่ พร้อมผู้นำจะเป็นผู้ชี้จุดจะเลือกจุดไหนเป็นจุดก่อสร้าง ขึ้นอยู่กับลักษณะสภาพของลำห้วย ขนาด ความกว้าง ยาว ความแรงของกระแสน้ำ ต้องดูการไหลของน้ำในลำห้วย เป็นตัวกำหนดว่าจะดำเนินการก่อสร้างช่วงไหน และต้องเป็นจุดที่ประชาชนสัญจรข้ามไปมาตลอด เป็นจุดที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากจะเลือกแห่งนั้นเป็นอันดับแรก ในการก่อสร้างถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านนั้น จากขั้นตอนการดำเนินการสำรวจ การจัดสรรงบประมาณ จนถึงขั้นดำเนินการ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด

2) **ความคุ้มค่ากับงบประมาณ** พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณ ก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และมีหลายอำเภอที่ประสบกับปัญหานี้ ในครั้งนี้ได้ดำเนินการ จัดสรรงบประมาณใช้ก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านในเขตอำเภอหนองสองห้อง มีหลายตำบลที่ได้รับความสะดวกในการข้ามสัญจรไปมาข้ามลำห้วย จำเป็นต้องก่อสร้างถนนข้ามลำห้วย ช่วงฤดูฝนน้ำมาก น้ำสามารถไหลผ่านไปได้ ในการก่อสร้างถนนในครั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความสะดวกและจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ความมั่นคงแข็งแรงได้มาตรฐาน ตลอดอายุการใช้งานนานคุ้มค่ากับงบประมาณการก่อสร้าง ต้นทุนของโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่า ต้นทุนของโครงการอยู่ที่การประมาณการระยะเวลา ซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งาน ความคงทนได้มาตรฐาน ไม่ได้ตีค่าออกมาเป็นตัวเงิน แต่เป็นการวัดช่วงเวลาที่โครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์ในการใช้เส้นทางสัญจรไปมา มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งอายุการใช้งานจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาว การคิดในด้านผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินจะมองไม่เห็น เพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้ว อาจจะปรากฏให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบ แต่ในมุมมองของการใช้ประโยชน์ ความมั่นคง อายุการใช้งานโครงการ สามารถใช้ประโยชน์ได้ การลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการมองด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจแทน การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการในระยะยาว

3) **ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ** พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ เพราะว่าการดำเนินการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตอำเภอหนองสองห้องในครั้งนี้ เป็นความต้องการของคนในชุมชน และประชาชนในหมู่บ้านในตำบลหนองสองห้อง, ตำบลดงเค็ง, ตำบลดอนดั่ง, ตำบลหนองเม็ก, ตำบลดอนตู, ตำบลตะกั่วป่า และ ตำบลคึมชาด และประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงในการใช้ถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน รถยนต์หรือยานพาหนะ รถยนต์ที่ใช้ขนส่งพืชผลทางการเกษตร สามารถวิ่งข้ามไปมาได้สะดวกรวดเร็วมาก เพราะถนนข้ามลำห้วยมีความมั่นคงแข็งแรง ประชาชนใช้สัญจรไปมาไม่มีความสะดวก และยังสามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งได้ แต่เนื่องจากอำเภอหนองสองห้อง มีบางตำบลเป็นพื้นที่ดินเค็ม ฤดูแล้งประชาชนไม่สามารถใช้น้ำเพื่อทำการเพาะปลูก หรือทำการเกษตรได้ ในช่วงฤดูฝนประชาชนจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ เพราะช่วงฝนทิ้งช่วงนาข้าวไม่มีน้ำ ประชาชนอาศัยน้ำจากลำห้วยสูบน้ำใส่แปลงนาข้าว สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก

5.1.4. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการต่อผลการดำเนินงานโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม)

ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.91) หรือคิดเป็นร้อยละ 78.20 การมีส่วนร่วมของประชาชนมากเป็นอันดับแรก คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 4.09, S.D.=0.747) โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มากอันดับที่ 2 คือ โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.95, S.D.=0.766) มากอันดับที่ 3 คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.89, S.D.=0.662) มากอันดับที่ 4 คือ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.88, S.D.=0.666) มากอันดับ 5 โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.88, S.D.=0.704) มากอันดับ 6 มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.84, S.D.=0.752) และมากอันดับสุดท้าย คือ มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 3.82, S.D.=0.698)

5.2 อภิปรายผลการติดตามและประเมินผล

จากการติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น พบว่าการดำเนินการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตอำเภอหนองสองห้อง ได้มีการวางแผนการทำงานเพื่อให้งานเกิดผลสัมฤทธิ์ ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการสูงสุด การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน ประชาชนจะได้ประโยชน์ 2 อย่าง คือ ก่อสร้างสำหรับกันลำห้วยเพื่อดำเนินการเก็บกักน้ำไว้อุปโภค บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง หรือในช่วงฤดูฝนที่ฝนทิ้งช่วงเกษตรกรจะได้น้ำจากลำห้วยสูบน้ำเข้าสวน ประโยชน์ที่ 2 ใช้เป็นถนนสำหรับข้ามสัญจรไปมามีขนาดความกว้างรถยนต์ หรือยานพาหนะสามารถผ่านไปมาได้ โดยเฉพาะเกษตรกรใช้รถขนส่งผลทางการเกษตร เช่น ข้าว อ้อย ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งจากการดำเนินงานก่อสร้างโครงการนี้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างมาก และยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในหลายๆ ด้าน

สมาน อารีย์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการที่ประชาชนได้รับโอกาสในการดำเนินกิจกรรมร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายของกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชนเองโดยจะต้องมีการยอมรับในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตามที่ประชาชนเลือกเอง

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาตนเอง ร่วมให้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินงานตามโครงการ เป็นโครงการที่ประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการทางสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็นการดำเนินการ การประสานความร่วมมือการติดตามตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด เพื่อให้บรรลุตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไข และจัดการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน การดำเนินการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน เป็นการแก้ไขปัญหาด้านแหล่งน้ำ การกักเก็บน้ำไว้ใช้ให้กับประชาชนในพื้นที่ไว้ใช้ในฤดูแล้ง เนื่องจากสภาพอากาศฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล จึงทำให้น้ำในลำห้วยแห้งขอดแทบจะไม่มีน้ำให้สัตว์กิน อำเภอหนองสองห้องและสิ่งที่ประชาชนในพื้นที่พบเจอ คือดินเค็ม น้ำเค็ม การเจาะน้ำบาดาลหรือหาแหล่งน้ำไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค จึงเป็นปัญหาที่ยังแก้ไม่ได้ หน่วยงานหลายแห่งเข้าไปสำรวจแต่ยังหาวิธีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านในพื้นที่อำเภอหนองสองห้องได้ โดยเฉพาะในเขตตำบลหนองสองห้อง ตำบลดงเค็ง ประชาชนจะเดือดร้อนเป็นอย่างมาก

5.3 ข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่

จากการลงพื้นที่ พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอนองสองห้องจะประสบกับปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำ มีน้ำแต่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เพราะพื้นที่เป็นดินเค็ม น้ำเค็ม ขาดแคลนแหล่งน้ำจืดที่ใช้สำหรับอุปโภค บริโภค ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกือบทุกตำบลในเขตอำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น มีความต้องการพอสรุปได้ดังนี้

1. ตำบลหนองเม็ก อยากให้เพิ่มงบประมาณในการก่อสร้าง
2. อบต.ดอนตู บ้านหนองแสง หมู่ที่ 2 ขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นรีบปรับปรุงซ่อมแซมที่กักเก็บน้ำที่ชำรุดอย่างเร่งด่วน
3. ต.หนองสองห้อง 1) ต้องการให้ดำเนินการขุดลอกลำห้วยที่ตื้นเขิน 2) ต้องการให้ขุดลอกหนองน้ำสาธารณะ 3) ต้องการให้ซ่อมบำรุงถนนทางในหมู่บ้านและสู่ไร่นาเพื่อการเกษตร
4. ตำบลหนองเม็ก ต้องการให้ก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่ตำบลหนองเม็ก เพราะประชาชนได้รับผลประโยชน์ยังไม่ทั่วถึง
5. ตำบลดอนตู ต้องการให้ดำเนินการก่อสร้างถนนลูกรังบนคันคูลำห้วยทั้งสองข้าง เพื่อให้สามารถสัญจรได้ตลอดสองข้าง เพื่อความสะดวกในการเดินทาง
6. ตำบลดอนตู ต้องการให้ปรับปรุงถนนไม่ให้เป็นหลุมบ่อเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง

5.4 ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลจากการ ติดตามและประเมินผลโครงการประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ยังต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ เอกชน ในการแก้ไขปัญหาด้านแหล่งน้ำไว้อุปโภค-บริโภค อำเภอนองสองห้อง จะประสบกับปัญหาน้ำเค็ม ไม่สามารถทำการเกษตร ปลูกพืชผักไม่ได้ โดยเฉพาะตำบลดงเค็ง ตำบลหนองสองห้อง แหล่งน้ำธรรมชาติไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ พอถึงฤดูแล้งชาวบ้าน ประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำการเกษตร ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

1.2 หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นเจ้าของพื้นที่ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสถานที่กักเก็บน้ำ ลำห้วยควรกั้นเป็นช่วงๆ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านหรือท่อเหลี่ยมใช้ในการสัญจรไปมาข้ามลำห้วย และยังแก้ไขปัญหาทั่วๆ ไปให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ ในช่วงฤดูฝนหรือช่วงน้ำหลาก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

1) จากการติดตามและประเมินผล พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการขุดสระน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะที่มีขนาดใหญ่ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนขาดแคลนแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค ให้กับประชาชนให้ครอบคลุม ทุกอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น และควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมด้วย

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการผ่านมาสัก 1-2 ปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหลายๆ ด้าน เพื่อจะได้รับทราบปัญหา การวิเคราะห์ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหา การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **คู่มือติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **การก่อสร้างและควบคุมงานสะพาน**. กระทรวงมหาดไทย.
- กรมทางหลวงชนบท. 2552-2553. **คู่มือควบคุมงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม คสล.**
และถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน : กระทรวงคมนาคม.
- กรมทางหลวงชนบท. 2550. **คู่มือการควบคุมงานก่อสร้างทางหลวง การควบคุมงานก่อสร้างสะพานและอาคารระบายน้ำ**. กระทรวงคมนาคม.
- ชาย โพธิ์สีดา. 2550. **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- พิชญ์ พงศ์ศรี. 2550. **เทคนิควิธีการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534. **หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์.
- สมาน อารีย์. (2546). **การมีส่วนร่วมของชุมชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธรรณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมคิด พรหมจ้อย. 2544. **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). **การบริหารโครงการ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร **การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 2559
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น : **ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2561,2562** องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2561,2562
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น: **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)**
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2560
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น: **แผนดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561,2562**
กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2561,2562

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

การออกตรวจติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
ในเขตอำเภอหนองสองห้อง













แบบสอบถามโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบความพึงพอใจของประชาชน ต่อการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อทราบผลกระทบ ประโยชน์ ความคุ้มค่า ของโครงการ
3. เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ
4. เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 – 60 ปี ☐ 61 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ ☐ ประชาชนทั่วไป ☐ ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ☐ ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น
☐ ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
4. ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า
☐ อนุปริญญา/เทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ อื่นๆ
(ระบุ).....
5. อาชีพหลัก ☐ เกษตรกรรม ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ นักเรียนนักศึกษา ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/เอกชน
☐ องค์กรมหาชน/รัฐวิสาหกิจ ☐ รับราชการ ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
6. ท่านได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ ☐ ข้ามลำห้วย ☐ ขนส่งพืชผลทางการเกษตร
☐ ใช้สัญจรสู่แหล่งเกษตร ☐ ระบายน้ำป้องกันน้ำท่วม ☐ ได้รับประโยชน์ทุกข้อ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ

ลำดับ ที่	ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	ความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่					
2	การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านเป็นการจัดการระบายน้ำช่วงฤดูฝนเมื่อมีน้ำท่วมขัง					
3	การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านทำให้เกิดความปลอดภัยในการสัญจรข้าม ไป-มา					
4	ลักษณะงานที่ก่อสร้างการเก็บรายละเอียด การดำเนินงานของผู้รับจ้าง					
5	การรับรู้ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์งานโครงการก่อสร้างของ อบจ. ขอนแก่น					
6	การขนส่งผลทางการเกษตรสามารถเดินทางข้ามไปมาระหว่างสองฝั่งลำห้วยได้					
7	ลดระยะเวลาในการเดินทางน้อยลง ประหยัดเวลาทำให้สะดวกรวดเร็ว					
8	วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ได้มาตรฐานมีความแข็งแรงทนทานเหมาะสมกับงบประมาณ					
9	โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน และประชาชนที่สัญจรไปมา					
10	พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ					
11	โครงการนี้มีผลกระทบกับชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินการก่อสร้าง					
12	โครงการนี้มีประโยชน์ และมีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ดำเนินการ					
13	โครงการนี้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต สร้างอาชีพเสริม					
14	โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง					
15	ภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างในครั้งนี้ ท่านพึงพอใจในระดับใด					

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารโครงการ

ลำดับที่	การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม					
2	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม					
3	มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม					
4	มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม					
5	มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม					
6	โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ					
7	โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โทร. 0 4323 6793

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
(หลังดำเนินการ)

คณะที่ปรึกษา

- | | |
|---------------------------------|--|
| 1. ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ | นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 2. นายสิทธิกุล ภูคำวงศ์ | รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 3. นางวัชรภรณ์ ผ่องใส | รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 4. นายพิทักษ์ชน ช่างเหลา | รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 5. นางพัฒน์นาดี วิริยปิยะ | ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 6. นายประสิทธิ์ อุตมธนะธีระ | รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

- | | | |
|---------------------------------------|--|-------------------|
| 1. นายประสิทธิ์ ทองแท้ไทย | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | ประธานกรรมการ |
| 2. นายตระกูล เจริญเชื้อ | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| 3. นายฉันทชัย ชานนท์ | ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น | กรรมการ |
| 4. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์ | ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น | กรรมการ |
| 5. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น | หัวหน้าส่วนราชการ | กรรมการ |
| 6. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น | หัวหน้าส่วนราชการ | กรรมการ |
| 7. นายประสิทธิ์ อุตมธนะธีระ | รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| 8. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |
| 9. ดร.มงคล อติสุนทรรัตน์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |
| 10. นายเพชร มุลป้อม | ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ | กรรมการ/เลขานุการ |

คณะทำงาน

- | | | |
|----------------------------|----------------------------------|----------|
| 1. นางสาวศิริวรรณ สุรินทร์ | นักบริหารงานทั่วไป ระดับต้น | คณะทำงาน |
| 2. นางนวลมณี เหล่ากุนทา | นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ | คณะทำงาน |
| 3. นายอภิเดช สุระมณี | นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ | คณะทำงาน |
| 4. นายพงศ์พีระ ศรีบุญเรือง | นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ | คณะทำงาน |
| 5. นางรุ่งฤทัย ดำรงชัย | ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์ | คณะทำงาน |
| 6. นางสาวศิริวรรณ ตาหมื่น | พนักงานจ้างเหมาบริการ | คณะทำงาน |

